

Bert Sic
 Naročnina za celo leto: 10 L; za
 pol leta 5 L; posamezna šte. 25 stot.

NOVICE

za inozemstvo 25. L. Oglasi, za 1 mm.
 višine in širokosti 1 kolone (65 mm):
 za trgovske in obrtne oglase 50 stot.,
 za osmrnice, zahvale, poslana, va-
 bila L. 1-20, oglase denarnih za-
 vodov L. 2-40. Mali oglasi: 30 stot.
 za besedo, najmanj L. 3-

TEDENSKI PREGLED

Italija. Za vojsko je vlada dobro poskrbela. To nam kažejo razprave o proračunih za vojsko, mornarico in zrakoplovstvo, o katerih je te dni razpravljala zbornica.

Za vojsko bo država izdala skoro 2 milijardi in pol lir, kar je precejšnja svota. Poslanec Greco pa je povedal, da je to še vse premalo, ker moramo vsak trenutek računati z vojno. Rekel je, da se druge države še bolj pripravljajo in oborožujejo, pa tudi Italija ne sme držati rok križem. Njemu je tudi bivši vojni minister Di Giorgio, ki se na take stvari razume, napovedal, da mora tekom desetih let priti do vojne, ker se vse države oborožujejo, kakor še nikoli; ali pa do vojne sploh več ne pride.

Tudi za vojno mornarico bo treba poskrbeti, pravijo, ker je sedanja italijanska mornarica za polovico manjša od francoske, kar ni prav, pa tudi varno ni. V bodočih vojnah bodo letala in zrakoplovi igrali veliko vlogo, zato bo tudi zračna vojska pomnožena.

Clovek res ne ve kaj bi rekel. Družba narodov pripravlja konferenco za razorožitev, vse države pa se oborožujejo, kakor zatrjuje poslanec Greco.

Jugoslavija. Povedali smo v zadnji številki «Novice», da je bila koalicija med radikali in radičevci obnovljena, da se je položaj v radikalnem klubu razčistil in da je bil za predsednika kluba izvoljen Nikola Pašić. Nevarnost razkola v radikalni stranki, nevarnost, katera je nastala sprčo znane spora med Pašićem in Ljubo Jovanovićem, je bila s tem odстранjena. Do razkola v stranki ni prišlo — in tako je bilo gotovo, da bo nova vlada imela v narodni skupščini zadostno večino. Te dni se je Pašić pobotal tudi z notranjim ministrom Maksimovićem.

Jutri, 14. t. m., pride na dnevni red narodne skupščine razprava o interpelacijah glede korupcije, ki sta jih predložila poslanca Grisogono in L. Davidović. Vsa politična javnost se sedaj najbolj zanima za to razpravo. Poročali bomo o njej v prihodnji številki.

Narodna skupščina je te dni razpravljala predvsem o trgovinski pogodbi z Avstrijo, in jo tudi sprejela. Tekom razprave je govoril tudi posl. dr. Pirko.

o koroških Slovencih.

Povedal je, da so koroški Slovenci prišli z dežja pod kap, kajti avstrijske oblasti nadaljujejo politiko raznarodovanja, ki jo je med slovenskim življenjem na Koroškem pričela izvajati cesarska Avstrija. Izrazil pa je upanje, da bodo tudi za te jugoslovenske brate napočili lepši dnevi.

Jugoslavija je tudi uredila z Ameriko vprašanje odplačevanja vojnega dolga. Dobila je, kakor pravijo poročila, še bolj ugodne pogoje kot druge države, ki so se glede dolgov tudi domenele z Ameriko.

Madžarska: 1. maja se je začela v Budimpešti razprava proti ponarejevalcem frankov Windischgraetzu. Nadossij in njegovim tovarišem. Vseh obtožencev je 28. Kot vodja in povzročitelj te afere je obtožen princ Windischgraetz. Prvi je bil zaslišan policijski ravnatelj Nadossy, ki je govoril precej razburjeno. Priznal je, da je kriv, vendar ga je k temu napotil princ Windischgraetz prepričujoč ga, da gre le za to, da se pomaga Madžarski in to da se da doseči le s finančnimi sredstvi. Gospodje so poskrbeli tudi za razpečevanje ponarejenih bankovcev ter si v ta namen nabavili romunske potne liste za potovanje v inozemstvo. Princ Windischgraetz se je izgovarjal, da se ne čuti krivega in da bil pri tem njegov namen, pomagati v boju proti zatiranju Madžarstva. Windischgraetz pravi, da je bilo natisnjenih 29.370 bankovcev. S ponarejenimi bankovci bi bile oškodovane samo francoske firme. Razpečevalci bankovcev so dobivali nagrade. Windischgraetzov tajnik Raba — se izgovarja, kakor ostali. Pravi, da je zvedel za ponarejanje leta 1924. in je

bil informiran, da ima ta akcija namen pobiti Slovaško nazaj k Ogrski, kar se pa ne da doseči z orožjem, ampak le z denarjem. Priznal je, da je vodil vso zadevo grof Teleky in nekaj oseb, ki stoje blizu vladnih krogov. Zvedel je pozneje, da ve za afero tudi ministrski predsednik Bethlen. Glede izpovedi o škofu Zadravcu je potrdil vse, kar je izpovedal pri preiskavi. Nato je princ Windischgraetz izjavil, da prevzame odgovornost za vsa dejanja svojega tajnika. Na vprašanje, ali je vlada na kak način podpirala to podjetje, ni hotel Windischgraetz ničesar povedati.

Razpečevalci so izjavili, da niso mogli spraviti bankovcev v promet, ker je stvar prišla prej na dan.

Razprava se nadaljuje in bomo prihodnjič poročali o njenem poteku.

Polska. Ker socialisti niso odobrvali obnovitvenih finančnih načrtov ministrstva Zdyedchowskega, so izstopili iz vladne koalicije. Vlada ni več imela v parlamentu zadostne večine in je zato podala ostavko. Novo vlado je sedaj sestavil poslanec Witosz sporazumno z dr. Globinskim, predstavivši štirih desničarskih strank.

Nova vlada se bo predstavila sejmu 19. t. m. in ministrski predsednik bo ob tej priliki obrazložil njen program.

Nemčija. Položaj vlade je zelo omanjan. Hotela je namreč spet uvesti rabo nemške cesarske zastave poleg sedanje, republikanske. Monarhisti in nacionalisti so ta korak vlade odobrvali, druge stranke pa so zagnale velik hrup, češ da tako postopanje vlade krši weimarsko ustavo in da je odredba glede zastave naperjena proti republiki. Vlada se je morala za sedaj udati; izjavila je, da bo omenjena odredba vstopila v veljavo šele meseca avgusta.

Ni še gotovo kako se bo stvar razpredla. Listi so te dni že prerokovali padec Luthrovega kabineta. Če se bo to zgodilo, bodo najbrž razpisane nove volitve, ker je sedanji položaj v državnem zboru tak, da bi bilo težko sestaviti novo vlado in edini izhod iz krize bi bil razpust zbornice.

Generalni štrajk

na Angleškem

je največje delavsko gibanje, kar jih je doslej doživel svet. Razteza se po vsej Angliji, ni torej omejen le na kakšno mesto ali pokrajino; obsega pa tudi vse delavce vseh podjetij, brez razlike, in ni omejen morda na delavce ene ali druge obrti. Zato se zove «generalni» to je splošni štrajk, ki obsega vse delavstvo države. Ceni se, da štrajka nad pet milijonov delavcev. Država mora izdati nad en milijon funtov šterlingov, kar znaša v italijanski valuti 120 do 130 milijonov Lir, na dan za vzdrževanje najpotrebnejših obratov ter miru in reda. Odkar je začel štrajk, in tega je že deset dni, počiva popolnoma vsako delo.

Že iz teh podatkov je razvidno, da je boj ogromen. Na eni strani je združeno delavstvo cele države, organizirano v takozvani «Labour Party» to je «Delavski stranki», na drugi strani so lastniki premogovnikov, industrijalci, kapitalisti, ki večinoma pripadajo konservativni stranki, to je najmočnejši angleški stranki, katera ima danes v rokah vlado.

Kako je prišlo do te ogromne stavke? Prvi razlog leži v spremembi njenih gospodarskih razmerah. Angleške tvornice, katerih število se je tekom vojne in po vojni pomnožilo pridelujejo mnogo blaga za izvoz iz države; ker je pa angleški denar v primeri z valutami

drugih držav zelo drag, je angleško blago za druge države predrago in zato ga ni mogoče mnogo izvoziti. Tudi se je spremenil način izdelovanja raznega blaga, tako da premog ni več tako hudo potreben kot je bil v prejšnjih časih.

Drugi ogromni premogovniki so bili odkriti, petrolej in izrabljanje vodnih sil pa sta zmanjšala potrebo premoga. Poleg tega so posebne komisije ugotovile, da se nahaja izrabljanje premogovnikov v Angliji na zelo primitivnem, slabem stališču. Tako so napočili hudi časi ravno za industrijo premoga, za industrijo, ki je tvorila podlago angleške moči in bogastva. Zato je ta kriza v premogovniških imela za posledico splošno gospodarsko krizo v vsej deželi.

Že iz tega razvidimo, kako težke narave je ta stavka. Res je sicer,

da se tu borita med seboj dva sveta: kapitalistični in delavski; a res je tudi, da je toliko ena kolikor druga stran vporabila vso najboljšo voljo, da bi prišlo do mirne rešitve tega spora; toda, četudi bi ena in druga stranka popustili, kar največ moreta, — toliko ne more nobena stranka popustiti, da bi bil s tem ogrožen njen obstoj: sporazum ni bil mogoč. In četudi se stavka konča tako ali tako, gospodarska kriza na Angleškem s tem ne bo še rešena.

Politične posledice stavke pa bodo velike in važne za Anglijo in za ostali svet, kakorkoli že stavka izpade.

V zadnjem trenutku prihaja iz Anglije vest, da so štrajkujoči odnehali, da so se povrnili na delo in da so se začela pogajanja med delavci in gospodarji.

Novice iz vsega sveta

SEVERNI TEČAJ.

Trije raziskovalci so se letos namenili na severni tečaj: Norvežan Amundsen z italijansko zračno ladjo «Norge», in dva Amerikanca, Byrd in Wilkins, v letalih. Vnela se je huda tekma, kdo da bo prvi priletel do cilja. Najbolj gibčen je bil

kapetan Byrd,

ki je vse prekosil; komaj se je pokazalo lepo vreme, pa je kar na tihem odfrčal. Prišel je do severnega tečaja, si ga ogledal, spustil na tla amerikansko zastavo in škrinjico z dokumenti ter se povrnil na Spitzbergen, kjer je svoj izlet opisal Amundsenu, kateremu gotovo ni bilo baš prijetno, da ga je Byrd kar tako na lepem prehitel. No, pa mu je kljub temu korajžno segel v roko in mu čestital.

Sicer pa je bil sedanji Byrdov polet bolj podoben izletu, čeprav za raziskovalca ta izlet ni imel prijetnih posledic. Kakor pravijo, so mu namreč

zmrznil prsti in nos

radi hudega mraza, s katerim severni tečaj že od nekdaj odganja ljudi. Byrd pravi, da na tečaju ni suhe zemlje. To so pa ljudje, ki se za tiste kraje zanimajo, že prej znali. Povedal ni torej nič novega. Podrobnejših raziskovanj pa ni mogel izvesti, ker ni mogel pristati s svojim letalom.

To pa namerava storiti stari norveški raziskovalec

Amundsen,

ki je v torek zjutraj odplul s svojo zračno ladjo «Norge» proti severnemu tečaju. Kakor pravijo poročila, je «Norge» priplula na severni tečaj v sredo zjutraj ob dveh.

Kaj iščejo na severnem tečaju?

Na tečaju pravzaprav — nič! Nekateri sicer res pravijo, da je na otokih okrog tečaja mnogo izvrstnega premoga, vendar pa so to samo domneve. Ljudje silijo na severni tečaj, ker bi radi leteli preko njega. V zadnjih letih se je

zračni promet

močno razvil; ljudje in pošta romajo iz kraja v kraj z letali in zrakoplovi, ker je zračna pot najkrajša in so zračna prometna sredstva najhitrejša. Najkrajša pot iz Severne Evrope v Severno Ameriko in Sibirijo ter na Japonijo vodi čez severni tečaj. Iz Londona v Tokio rabi parnik 40 do

50 dni; po zračni poti bi pa prišli tja v treh dneh in pol!

Optimisti že napovedujejo, da bodo zrakoplovi v doglednem času redno vozili preko severnega tečaja. Tajinstveni košček naše zemlje bo postal na ta način važno križišče zračnih prometnih prog.

Dva mlada roparja obsojena na smrt.

Porotniki v Bordeauxu na Francoskem so te dni obsodili na smrt dva osemnajstletna zločinca, ki sta bila obdolžena, da sta meseca septembra lanskega leta umorila nekega šoferja. Najela sta avtomobil in se dala odpeljti na samotni kraj. Nesrečni šofer je imel pri sebi kakih 800 frankov, od katerih sta tolovaja vzela samo 40 frankov, ker sta se bala, da bi ju denar ne spravil v nesrečo. Izvršila sta zločin, ker sta se hotela polastiti avtomobila, a ko se jima ni posrečilo spraviti motor v tek, sta morala opustiti svojo namero.

Za zločin bi ne bila izvedela živa duša, če bi tolovaja ne bila izvršila pozneje še mnogo drugih tatvin. Ko sta v Trouvillu hotela ukrasti nek avtomobil, sta padla v roke policiji. Pa tudi v ječi nista izgubila korajžje. Izkoristila sta ugodno priliko in pobegnili. Čeprav sta uživala spet zlato svobodo, se nadebudna mladeniča vendarle nista hotela poboljšati. Izvršila sta še mnogo tatvin in roparskih napadov. Roka pravice se je spet iztegnila proti zločinski dvojici, prišla sta spet v mračno jetniško celico, v pondeljek pa so jima sodniki odmerili zaslužno kazen.

Konkurenca

V Piccadillyju, ki je ena izmed glavnih ulic velikega Londona, so se nastanili štirje krojači. Prvi krojač si je za svojo delavnico izmislil ta-le naslov: «Najboljši krojač v Londonu.» Drugi krojač je mislil, da bo več ljudi priromalo v njegovo delavnico, če si bo dal napraviti tablo s sledečim napisom: «Najboljši krojač v Angliji.» Tretji ni bil dolgo v skrbeh; napisal je nad vhod v delavnico: «Najboljši krojač na svetu.» Mnogo preglastic pa je imel četrti krojač; saj so mu konkurenti že vse odnesli: London, Anglijo in celo svet. Dolgo je razmišljal in marsikatero noč je žrtvoval. Končno se mu je porodila imenitna misel, ki jo je dal z ogromnimi črkami napisati na veliko tablo: «John Smith, najboljši krojač v tej ulici.»

Njegovi konkurenti so se baje hudo jezili. London se pa iznajdljivemu krojaču prav od srca smeje.

Velik vlom v Zagrebu.

V veliko prodajalno draguljev «Bijoux de Paris» na Ilici, na enem najprometnejših krajev, so ponoči vlomili neznani vlomilci ter odnesli za pol milijona raznih draguljev in drugih dragocenosti. Vlomilci so pustili nedotaknjeni dve veliki blagajni, kjer so bili shranjeni najdragocenejši predmeti.

Po slovanskem svetu

Kongres jugoslovenskih esperantistov.

Kongres jugoslovenskih esperantistov se bo vršil na binkoštno praznike dne 23. in 24. maja v Mariboru. Do sedaj so se priglasili delegati iz iz vseh krajev Jugoslavije in celo iz sosednih držav. Udeleženci bodo imeli znižano vožnjo.

Strašno neurje na Ruskem.

Iz Rusije prihajajo hude vesti. Irtetki teden so po prostrani ruski zemlji divjali silni viharji, snežni meteži in naliivi. Reke so močno narasle in voda je poplavlila obširne planjave. Ni prizanašala nasebinam in vasem, podrla je hiše, odplavila ogromno lesa in drugega blaga. Nesreča je pa tudi zahtevala mnogo človeških žrtev.

Mogočna Volga je radi silnega deževja narasla za celih štirinajst metrov nad navadno mero. Iz Astrahana poročajo, da je reka nanasla v Kaspiško morje mnogo človeških trupel. Nalivi so sedaj ponehali, a po vsej severni Rusiji je zapadel obilen sneg.

Grozno delo bolgarskih komitašev.

V mestu Strumici, ki leži v Makedoniji ob bolgarski meji, so na prvi dan maja bolgarski komitaši izvršili strašen bombni atentat. V kavarno «Srbska krona», katere lastnik je neki Ilija Kazarevič, ognjevit preganjalec četašev, so vrgli bombo, ki je eksplodirala in ranila 12 oseb, 2 pa ubila. Napadalcu so pobegnili in streljali na orožnike, ki so jih zasledovali. Vrgli so tudi bombo, ki je ranila več orožnikov, enega vojaka so pa ustrelili.

Ko so v Beograd prispele podrobnosti o atentatu, je v mestu zavladalo veliko ogorčenje proti zločin-

skim komitašem. Tudi po drugih krajih so se vršila številna zborovanja, na katerih je ljudstvo zahtevalo, naj jugoslovenska vlada energično nastopi v Sofiji. Jugoslovenska vlada je poslala bolgarski vladi noto, v kateri zahteva, da mora bolgarska vlada dopustiti, da jugoslovenski orožniki zasledujejo zločince na bolgarskem ozemlju, kamor so bili pobegnili. Zahteva tudi, da se končno javno razžene makedonski odbor, ki že dolgo ogroža mir na Balkanu. Bolgarska bo morala plačati tudi odškodnino za ubite in ranjene.

Nota je bila izročena v Sofiji pretekli ponedeljek. Kakor pravijo listi, je precej ostro pisana. Jugoslovenska vlada zahteva tudi, da prenehajo izhajati vsi listi makedonstvujuših, ki se sedaj tiskajo v Sofiji.

Najtežji zvon na svetu

se nahaja v Moskvi. Tehta 240.000 kg in meri v premeru sedem metrov.

Prevratneži pred sodiščem.

Kakor poročajo listi, se je te dni pričela v Varšavi, glavnem mestu Poljske, obravnava proti nekaterim višjim glavam, ki so pripravljale državni preobrat ter hotele strmoglaviti republiko in vzpostaviti diktaturo, kar je velik greh v današnjih demokratičnih časih. Ta greh kaznuje posvetna gosposka na Poljskem s težko ječo do 10 let. Na zatožni klopi sedi, poleg drugih imenitnih glav, tudi bivši vojni minister Wroczynski.

Slepi trojčki.

V okolici Mostarja je te dni žena seljaka Antića povila trojčke. Vsi trije so prišli slepi na svet.

DNEVNE NOVICE

Ivan Cankar 1876-1918

(Ob petdesetletnici rojstva)

V nedeljo dne 9. maja je minulo 50 let, odkar se je rodil na Vrhniki pri Ljubljani eden izmed naših največjih umetnikov, Ivan Cankar, najplodovitejši pisatelj svoje dobe.

Sam trpin, ljubi trpine, zagovornik je siromakov, brezdomovincev in potepuhov; njih pravice zagovarja, njih trpljenje nam slika, zdaj jih boža z očetovsko ljubeznijo te svoje otroke-starce, prezgodnjega spoznanja bolne, zdaj biča z ostro in trpko besedo gnilo človeško družbo. Pa se napoti s svojim hlapcem Jernejem pravice iskat, a pravice ne najde; ali pa troši kot grešnik Lenart zlate cekine dobrote in ljubezni širom sveta.

Tudi domovine ne pozabi! A ko se ozre na njo, na to svojo domovino, se mu oko zasolzi in bridke so njegove besede. Vidi jo vso v nadlogah in grehih, to «Dolino šentflorjansko», katere prebivalci so «Hlapci». Pa oko se mu zopet zjasni in sanja tej domovini nove čase, ko se bo Peter Klepec (a ne oni mevžasti Peter Klepec, ki je zato izdrl orjaško bukev, da razkaže svojo moč, ampak drugi, vse bolj junaški, ki je raz Rakitovca iztrebil cel gozd orjaških hrastov, da si nadležno muho odpodi), zbudil in bodo zavladali na zemlji Matjaževi časi blagostanja in sreče, svobode in lepote, in se bo obraz Petra Klepeca svetil veselja in radosti, tako da bo vse bolj podoben dobremu carju Janezu, ki bo beli kruhek delil revežem in siromakom.

Izmed vseh najlepša pa mu je podoba matere, simbol dobrote in požrtvovalnosti, ki težko breme nosi na slabotnih plečih, brez vzdih, voljno in ponižno. Najlepšo pesem ji je zapel v svoji knjigi: «Moje življenje».

Zadnje in najpomembnejše njegovo delo pa so «Podobe iz sanj», spisane v dneh groze in trpljenja, v vojni dobi, v letih 1914-1918. Tu

je njegov duh dozorel in vse to, kar je bila prej le slutnja, je sedaj jasno in razločno pred njegovimi očmi; našel je pot do «izčiščenja» — do Boga.

Cankar je predstavnik in probuditelj slovenske moderne in prvi slovenski simbolist. Svojsal pa nam je preko trideset del. Obogatil je slovenski besedni zaklad, pokazal je na lepoto in blagovročnost slovenskega jezika ter si stekel za naš jezik nevenljivih zaslug.

Njegova dela so že prevedena v vse pomembnejše jezike, med temi v zadnjem času mnoga tudi v italijansko, tako da stopamo z njimi Slovenci v svetovno literaturo.

Narodni svet

V zadnjem času se zopet bavijo razni naši časopisi z vprašanjem ustanovitve «Narodnega Sveta». Predlaga ga sedaj takozvana krščansko-socijalna struja iz Gorice. S tem predlogom sama sebe najbolj tolče po zobeh, ker s tem priznava potrebo skupnega delovanja, katero zahteva politično društvo «Edinost» v Trstu, odkar obstoja. S tem predlogom goriški strujarji tudi obsojajo svojo politično razdora med narodom, ki noče razdora, ampak hoče edinost. Slabi smo že sami na sebi, od vseh strani nas pritiskajo, pa naj se še med sabo delimo na struje in stranke? Tako se vprašuje naš narod.

Politično društvo «Edinost» v Trstu je na predlog goriških strujarjev odgovorilo: da, tudi mi smo za narodni svet, kakor smo bili zmeraj za skupno delo. Tudi z vašo strujo, če mislite, da morate hoditi ločeno od nas, smo pripravljeni sodelovati za narodov blagor; toda s tistimi ljudmi, ki vašo strujo danes vodijo, in ki so doslej pokazali, da jim ni nobena stvar sveta, s tistimi, ki so nas denuncirali kot framasone pred Lahij, v trenutku, ko se so framasonom po Italiji zažigale hiše in se jim je žugalo s smrtjo, in to vkljub temu,

da dobro vedo, da med nami ni nikjer nobenega framasona, s takimi ljudmi, ki so se posluževali takih sredstev, da nas spravijo v nesrečo in se nas tako iznebijo, s takimi ni mogoče nobeno sodelovanje. Taki zločinci ne spadajo v Narodni Svet, ampak — v zapor ali v blaznico. Spravite te ljudi kamor spadajo, in dajte nam ljudi, s katerimi bomo lahko sodelovali, ker bomo imeli vanje zaupanje, in — Narodni Svet bo tu!

To je moški odgovor, ki ga ves narod odobrava. Saj smo tak Svet že imeli, pa ni moglo nič iz njega biti, ker je bila goriška struja poslala v njega kot svoje zastopnike ljudi, ki smo jih gori omenili. Več poštenja in močnatosti je treba, pa ne bo nobene ovire za skupno delo! Pomanjkanje tega je pa glavna in edina, je nepremostljiva ovira!

† Vladimir Golob

iz Sv. Ivana, učenec šentjakobske slov. šole je moral komaj 14 let star zapustiti po kratki in mučni bolezni to solzno dolino. Pokojni Vladko je bil zlat otrok, dober, prijazen dečko, poln humorja in izboren pevec. Imel je pogreb, kakoršnega je revček zaslužil. Mir in pokoj njegovi angeljski duši! Potrta družini iskreno sožalje!

Tržaški Lloyd.

Tržaška paroplovna družba «Lloyd Triestino» je na svojem zadnjem običnem zboru sklenila zvišati glavnico od 100 na 150 milijonov lir ter najeti posojilo v znesku 1.000.000 angleških funtov šterlingov, kar znaša približno 120 milijonov lir. Tržaški Lloyd rabi to ogromno svoto, ker hoče izboljšati svoje brodovje in ker hoče zgraditi velike motorne ladje za službo na Sredozemskem morju.

50 odstotkov popusta na čehoslovških železnicah.

dobi, ko se vrača v domovino, vsakdo, ki se poda v kako čehoslovško zdravilišče, kjer ostane vsaj deset dni. Če stvar koga zanima, lahko podrobnejše poizve na čehoslovškem konzulatu v Trstu.

Zaključek pevovodskega tečaja.

«Prosveta» in «Glasbena Matica» sta priredili tudi letos pevovodski tečaj, ki je trajal od 6. decembra do 9. maja. Poučevalo se je glasbeno teorijo, zborovodstvo in klavir. Prvi tečaj je obiskovalo 12 gojencev, vodil ga je g. učitelj Venturini; drugi tečaj je obiskovalo 28 gojencev in vodil ga je g. prof. Šonc. Uspeh tečaja je nadvse zadovoljiv. Nekateri gojenci se že udeležujejo pri domačih zborih, nekateri celo opravljajo organizatorsko službo.

Velika slavnost v Postojnski jami.

Na binkoštno nedeljo, 23. maja, se bo vršila v svetovnoznani Postojnski jami svečana otvoritev nove podzemne koncertne dvorane, ki ima prostora za nad 8000 oseb. Na ta dan bo izbrana godba izvajala v dvorani razne komade slavnih skladateljev. V plesni dvorani pa bo svirala goriška godba stare in moderne plesne komade. Isti dan bo tudi otvorjena za obiskovalce nova, najlepša jama na svetu, imenovana «Rajska jama» radi bajne lepote njenih blestečih se snežnobelih kapnikov. Razsvetljena bo prvkrat z električno razsvetljavo.

Prometno ministrstvo je dovolilo za to priliko, in sicer od 13. do 23. maja, 50% popusta na vozni ceni iz vseh postaj treh Benečij. Razen tega bo vozilo v Postojno na binkoštno nedeljo osem posebnih vlakov, po isti znižani ceni, iz Trsta (dva), iz Gorice, Benetk, Vidma, Pule, Reke in Rovinja.

IV. redni občni zbor društva «Prosveta» v Trstu

se je vršil preteklo nedeljo. V dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu se je ob 10. uri zbralo mnogo zastopni-

kov organiziranih društev iz vseh delov Jul. Krajine. Po pozdravnem nagovoru predsednika g. dr. Pertota, sta prečitala tajnika g. dr. Čermelj in g. Mihovilović (za istrski odsek) zelo lepi in obsežni poročili iz katerih je bilo razvidno uspešno in požrtvovalno delovanje odbora. Obe poročili sta bili z navdušenjem odobreni. Višek navdušenja je vzbudil pir zborovalcev g. dr. Trošt kot zastopnik «Zveze prosvetnih društev v Gorici», ki je zaključil svoj lepi pozdravni govor z besedami: Z nami je Bog in pravica! G. dr. Povh je podal blagajniško poročilo. G. Bratuž — član nadzorstva — je predlagal, naj se poročilo odobri, ker so bile knjige in računi večkrat pregledani in so bili vedno v redu!

Sledila je volitev novega odbora. Za predsednika je bil spet izvoljen g. zdravnik dr. Pertot. Po sprejetju nekaterih važnih predlogov se je g. Mohorovičič v imenu kongresa zahvalil g. predsedniku dr. Pertotu za njegovo neumorno delovanje in je v jedernatih besedah orisal njegove zasluge na kulturnem polju. Potem ko se je g. predsednik vidno ginjen zahvalil za lepe besede ter pozival zlasti mladino, da se pridruži «Prosveti», kjer bo našla vedno hvaležnega dela, je zaključil to krasno zborovanje.

Nevčlanjena društva, kaj pa še vedno od daleč opazujete, kaj čakate še s pristopom k «Prosveti»? Ne odlašajte! Z vsakim takim odlašanjem škodujete sebi in narodu!

Krajevna imena.

Prejeli smo: Znano je, da so se vsi naši kraji od prvega do zadnjega prekrstili. Nekateri so dobili taka imena, da se mora človek čuditi, odkod so prav za prav vzeta. Tako sem bil pred dnevi priča na državnem kolodvoru v Trstu, kjer je istrska ženica zahtevala listek do Škofije. Toda uboga starka ni našla milosti, kajti uradnik ni hotel poznati tega imena. Zнала je, da so njen kraj prekrstili v neko čudno ime, toda ni ji prišlo na misel. Nu, končno se vendar spomni in vpraša naglo: Biglieto per Tabaro de Vescovo (mesto Albaro Vescova). E, Škofije so Škofije.

Vreme

Več tednov smo imeli slabo vreme. Neprestan dež, v mnogih krajih sodro in točo. Na polju je napravilo neugodno vreme mnogo škode. Nad ubogega kmeta prihajajo vse šibe in nadloge. Zadnjih par dni se je zopet nekoliko zjasnilo. Da bi nam za naprej Bog obvaroval vsaj to, kar je še ostalo!

Izgubil se je. — Kdo ga je videl?

Župni uradi in pošteni rodoljubi, ki bi kaj vedeli o fantu Jožefu Cergoj, so naprošeni, da javijo to njegovemu očetu Jožefu Cergoj, Planina-Dolenje hšt. 23, Ajdovščina.

Fant ima sedaj 17 let. Lansko leto je služil pri g. Leopoldu Ozbiču v Štjaku, pozneje pa nekaj časa v Divači, odkoder je pobegnil neznanu kam. Oče je v velikih skrbih, in zato bo vsakdo, ki o fantu kaj ve, storil dobro delo, če bo to sporočil očetu.

Splovitev motorne ladje.

V ladjedelnici S. Rocco so včeraj zjutraj spustili v morje motorno ladjo «Hilda», ki je bila zgrajena za paroplovno družbo «Lussino». Kuma nova ladja je bila gospa Hilda Brunner. Ladja bo služila izključno za prevažanje tovorov; dolga je 123,40 m, široka 16,45 m in 10,70 m in 10,70 m visoka; nosila bo 8350 ton in polno natovorjena se bo pogrezala 7,34 m. Namesto z navadnimi parnimi stroji, je ladja opremljena z motorji «Diesel», ki jo bodo gnali z brzino 10,5 vozlov na uro.

Tržaška kmetijska družba v Trstu sklicuje za jutri v petek ob 8. uri zvečer važno odborovo sejo.

Valentin Vodnik

Prvi slovenski pesnik Valentin Vodnik se je rodil 3. februarja 1758 pri Žibertu v Zgornji Šiški iz zdrave, šegave rodbine. Ko je imel devet let, je popustil igre, luže in drsanje na jamenskih mlakah in šel voljan v šolo. V Ljubljani je dovršil šest latinskih šol in je nato vstopil v frančiškanski red z imenom Marcelijan. L. 1782 pa je bil posvečen za mašnika.

Že v mladih letih, ko je še obiskoval šolo, se je Valentin navdušil za lepi, slovenski jezik in za poezijo. Kmalu je pričel skladati svoje prve pesmi, ki so jih objavljale »Pisani-ce«. Pesmi njegove seveda niso bile še pisane v lepem slogu; jezik mu je bil še okoren. Pozneje pa, ko je zajel snov za svoje pesnitve iz lastne, prirojene šegavosti in iz življenja svojega naroda, tedaj je misel sama dobila pravo obliko, preprosto, a lepo in umetniško.

L. 1784 so ga poslali v Soro »duše past«. Čez devet let pa ga najdemo v Gorjušah v Bohinju. Tam se je seznanil z baronom Zojsom, učenim možem, ki je mnogo vplival na Vodnika. Prišel je izdajati »Veliko Pratiko«, ki je bila namenjena ljudstvu v pouk. V teh pratikah je Vodnik objavljala razne pesmi, med katerimi je tudi dobro znana:

«Kranjc, tvoja dežela je zdrava,
Za pridne nje lega najprava...
...Išče te sreča, um ti je dan;
Našel jo bodeš, če nisi zaspan!»

Tudi pozneje je Vodnik še mnogo pisal in urejeval razne knjige in tudi prvi slovenski časnik: »Ljubljanske Novice«, ki so izhajale štiri leta (1797–1799). Poleg pesmi je Vodnik pisal tudi koristne knjige, kakor »Kuharske bukve« in slovensko-nemško-francoski abecednik. Zbiral pa je tudi narodne pesmi.

L. 1798 je postal profesor na ljubljanski gimnaziji. Ko so prišli Francozi v deželo in ustanovili provinco Ilirijo, so tudi slovenščini dovolili vstop v šole, gradili so nove ceste, popravljali stare, pazili s strogimi odredbami za javni mir in red. Položaj v deželi se je znatno zboljšal. Pri šolski reformi je sodeloval tudi Vodnik, ki je postal nadzornik ljudskih šol.

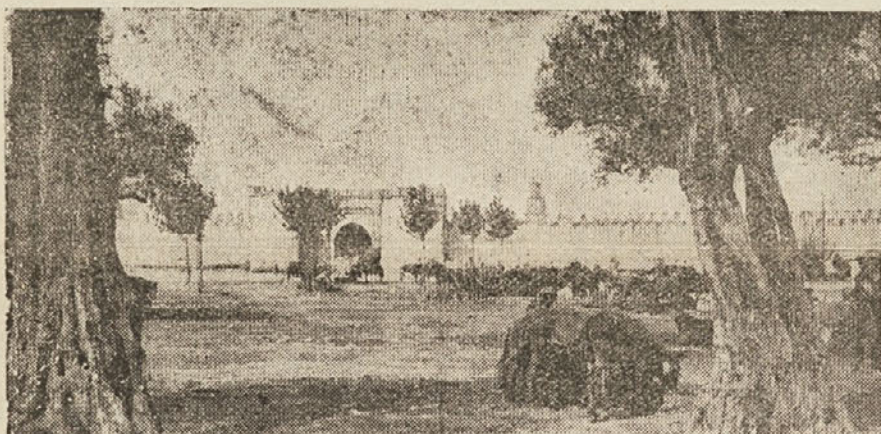
Ko so se pa povrnili spet Avstrijci, so pričeli Vodnika preganjati radi njegovega prijateljstva do Francozov. L. 1815 so ga s tretjino plače vpokojili. Umrl je za kapjo 8. januarja 1819.

Mala pesniška doba prosvetljenosti je dosegla svoj pesniški višek v Vodnikovih pesmih. Njegova prijazna, vesela, brezskrbna poezija je pravi izraz pesnikove osebnosti, njegovega vedrega značaja.

Prešeren ga je tako-le karakteriziral:

«Prebrisan sem menišič bil
In rad sem pel — še rajši pil.»

Vodnik je po času prvi slovenski pesnik.

Obzidje mesta Udžde v severni Afriki, kjer so se vršila pogajanja med francosko-špansko delegacijo in med zastopniki Abd-El-Krima. V mestu se nahaja baje grob sv. Janeza Krstnika, ki ga tudi Mohamedanci časte kot svetnika. (Glej tudi sliko Abd-El-Krima na IV. strani!)

Močvirska cipresa na nekem pokopališču v državi Mehiki v severni Ameriki je stara že več tisoč let. Najdebelejše drevo na svetu je visoko le 46 m, v obsegu pa meri 54 m.

Ivana Markusova

se je pred petdesetimi leti junaško borila na strani vstašev proti Turkom v Bosni in Hercegovini. Turki so takrat gospodovali na Balkanu; zatirali so domači življenj, ropali in morili ter sploh oblastno postopali. Junakinja je bila po rodu Holandka z velikega otoka Jave v Aziji. Ko je prišla v Bosno, se ji je tlačeno ljudstvo zasmililo in sklenila je, da ne zapusti več tiste kraje. Navdušila se je za pogumne vstaše ter se je kot nova »Devica Orleanska« borila z njimi proti krvoločnim Turkom. Nekeč je z drugimi vstaškimi voditelji prekoračila avstrijsko mejo; avstrijske oblasti so poveljnika aretirali, Markusovo pa so internirali v Lincu na Gornjem Avstrijskem. Z zvižajo se ji je posrečilo pobegniti iz Linca

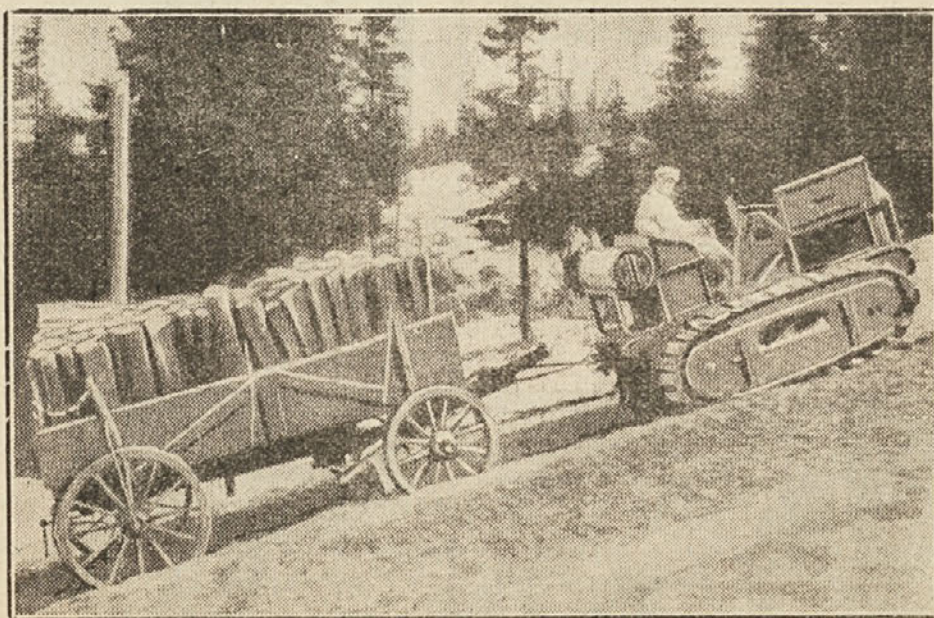
v Beograd, kjer so ji priredili slavnosten sprejem in bakljado, pri kateri je ona navdušila Srbe za vojno proti Turkom. Koncem aprila 1876 leta je med Turki in vstaši prišlo do velike bitke ob prelazu Duga, kjer je bil turški paša Ahmed Muktar s svojo vojsko popolnoma poražen. Naslednjega leta se je tudi Rusija zavzela za tlačeno krščansko »rajo« ter je Turčiji napovedala vojno. Rusiji so se pridružile tudi Srbija, Črna gora in pozneje Romunska. Turka v Bosni je bila poražena in l. 1878 so morali Turki na berlinskem kongresu pripoznati Srbijo, Črno goro in Romunsko kot svobodne države. Upravljanje Bosne in Hercegovine pa je bilo »začasno« poverjeno Avstriji.

Kristusov Vnebohod.

Bik iz Kanade v Severni Ameriki.

Stroj namesto vprežne živine. V svetovni vojni so se Nemci umaknili šele, ko so Francozi in Angleži šli nad nje s tanki. Te strašne pošasti so bile majhne, jeklene trdnjave z vojaki, strojnimi in malimi topovi, ki so se pomikale čez močvirja, strelske järke in žične ovire kot velikanske, ogenj bruhajoče gosnice. Pod kolesa težkega voza, ki so se zajedla v blato, podkladajo deske in kamne, da voz izvlečejo; te podklade pa nosi tank kar s seboj in se po njih tudi premika dalje, kakor če bi vlak nosil tračnice s seboj in bi se vile čez kolesa lokomotive. Tem tankom so podobni moderni stroji, ki nadomeščajo vprežno živino; imenujejo jih traktorje ali vlačilce. Tak stroj je posebno za poljedelstvo zelo pripraven, ker ne rabi ceste in poti; pomika se naprej tudi po razdrpanem in strmem svetu.

Glava konja plemenite angleške pasme.

Stara ženska narodna noša iz vzhodne Francije

ABD-EL-KRIM

se bori že dve leti za samostojnost Kabilov in njih države Rif v severo-

zapadnem delu Afrike. Zbral je močno vojsko in najprej udaril po Špancih, ki so samovoljno gospodarili v deželi, nato pa se je spravil še nad Francoze. Abd-El-Krimova vojska je dobro oborožena in razpolaga tudi z modernimi strojnimi in topovi. Pravi, da podpirajo vstaje tudi Nemci, ki imajo že od nekdaj Francoze na želodcu. Pred par meseci se je širil glas, da se je Abd-El-Krim naveličal dolge vojne, in da bi rad sklenil mir; še rajši bi pa to dosegli Francozi in Španci. Zato so se pred par tedni pričela v Udždi pogajanja med francosko in angleško delegacijo na eni, in med rifskimi zastopniki na drugi strani. Francozi in Španci so pa stavili pretirane zahteve; hoteli so predvsem, da Rifovci zapodijo svojega vodjo Abd-El-Krima. Zato je takoj izgledalo, da s pogajanj ne bo nič. In res so 6. t. m. rifovci odgovorili, da takih pogojev ne sprejmejo. Tako se je vojna pričela znova; puške in topovi so spet pričeli pokati, nova kri se pretaka po Maroku.

Gjoka Jevanović: TUGA

Iz belega marmorja izklesani kip nam predstavlja žalostno ženo, ki si je obraz zakrila s pajčolanom. Kako umetno je to napravil kipar, da vidimo vse poteze obraza, čeprav je pajčolan iz kamena.

Strašna družinska tragedija na Škofijah

Dogodek, ki se je zgodil pretekli teden na Sred. Škofijah, je našim čitateljem več ali manj že znan. Mi smo dobili obvestilo prepozno, da bi ga zamogli v zadnjih »Novicah« priobčiti. Slučaj je tako žalosten, da je presunil vso bližnjo in daljno okolico.

Pavel Furlanič, mož 39. let, je imel na Sred. Škofijah trgovino. V zakonu z Ivano Maurič je imel 6 sinov: Pavla, Petra, Hermína, Lihera, Vladka in Adama. Vsi so krepki, zdravi in vzgojeni v narodnem duhu.

Pavel Furlanič

Dočim je šlo Furlaniču s trgovino pred leti dobro, se je zadnja leta zadolžil. Govori se, da znašajo dolgov okrog 130.000 lir. Ni čuda, če ga je to gnalo v obup in če je ubogi mož iskal včasih utehe pri kozarcu vina. Sploh pa je imel Furlanič čudno preteklost. V mladih letih je zgubil očeta. Premoženje je bilo prepuščeno njemu in njegovemu bratu. Zdelo se mu je, da se mu godi krivica, zato je sklenil, da se bo maščeval nad svojim bratom, katerega je tudi res ubil. Ta čas je imel Pavel Furlanič komaj 16 let. Pred sodnijo je bil oproščen. Upoštevali so mladost in ga proglasili umeobolnim.

Bogve, kaj se je od tistega časa kuhalo v njegovem srcu. Vest ga je gotovo pekla, očitala mu je, da je umoril brata, in revež skoraj gotovo ni našel nikjer miru. Od ene strani gospodarski polom, od druge strani bratov umor, to ga je gnalo v obup. V sredo popoldne je v razburjenju in v prerokanju s svojo ženo zagrabil za samokres, s katerim je najprej ustrelil proti njej; ranil jo je težko v lake desne roke, z drugim strelom pa v lopatico pod ramo, kjer je krogla prodrila do pljuč. Sam pa si je izprožil strel v usta, v smeri proti možganom. Nesrečni Pavel je bil takoj mrtev. Ranjeno ženo so nemudoma odpeljali v tržaško bolnišnico. Operacija bo precej težka, kajti obe krogli sta običali v telesu.

Pokojni Furlanič je užival v svoji in v sosednih vaseh splošno zaupanje in spoštovanje. Bil je dober, usmiljenega srca; revežem je rad pomagal. Zato so vsi objokovali ta nesrečni in pretresujoči dogodek. Pogreb se je vršil v petek popoldne ob velikanski udeležbi občinstva. Prišla je tudi godba iz Spod. Škofij in pevski zbor iz Dekanov.

Furlanič Pavel naj uživa mir in pokoj, ki ga je tukaj zaman iskal. Nesrečni vdovi iskreno želimo, da bi kmalu okrevala ter da bi bila še dolgo let skrbna mati svojim vrlim sinovom!

Širite Novice!

Drobne vesti z dežele

AJDOVŠČINA.

Obstojajo sicer predpisi in paragrafi, ki pravijo, da morajo avtomobili po vaseh in trgih voziti bolj počasi. Vendar se pa premnogokrat dogaja, da se razni gospodje za te predpise prav malo zmenijo; in tako se spravlja v nevarnost življenje mnogih ljudi in dogajajo se nesreče.

Tako se je preteklo nedeljo tudi v našem trgu dogodila strašna nesreča. Skozi trg je dirjal avtomobil nekega odvetnika iz Trsta, in je podrl na tla 11-letnega Simčiča Srečka. Revež je prišel z obema nogama pod kolesa, ki so mu eno nogo zlomila, drugo pa zdrobila. Zdravnik je povedal, da bo moral ubogi dečko ležati kake tri mesece.

ZGONIK.

Vedno in vedno se ponavljajo v oficijelnem glasilu strujarjev na Tržaškem napadi na naše društvo, na posamezne osebe, a v eni zadnjih številkih prav imenoma na Miliča, krojača.

Dobro vemo, gospod župnik, odkod vse to. Dobro poznamo Vaše delo pri razbitju pevskega cerkvenega zbora, slišali smo nešteto krat s prižnice reči, ki bi spadale v »Mali list« — »list za pouk in novice«. Mirno prenašamo in, odkrito povedano, nam že preseda praviti javnosti po listih kako se koljejo bratje Jugoslovenci v Zgoniku med seboj. Očitati nam hinarščino. Ne poznamo je. Očitati nam italijansko šolo in narodnjakarsvo brez zavesti. Na to Vam ne bomo odgovarjali, ker se je vsak ob začetku šolskega leta lahko prepričal o nasprotnem. To in še drugo bi lahko pisali, a ne bomo, ker se nam stoji nositi našo obojestransko revščino po listih. Čas bi pač bil, da bi segli po drugih sredstvih, s katerimi bi povzdignili zavest jugoslovensko in pa medsebojno spoštovanje in bratstvo kljub mogočim malenkostnim osebnim prepričanjem. O tem, gospod župnik, razmišljajte in zgoniška fara in občina bodo napredovale.

Za danes in za vedno dosti.

Pevsko in bralno društvo »Zgonik« v Zgoniku priredi v nedeljo 16. maja spomladansko veselico z bogatim sporedom, na katerem so razne pevske točke in tudi veseloigra »Mutasti muzikant«. — V nedeljo vsi v Zgonik!

PRVAČINA.

Prihodnjo nedeljo, dne 16. maja vprizori naše prosvetno društvo ljudsko igro »Mladi gozdar«, prosto dramatizirano po znanem romanu, ki ga je spisal Šoški črnašolec z istim naslovom. Radi nepredvidenih ovir se bo vršila igra mesto v četrtek t. j. na Vnebohod, prihodnjo nedeljo 16. t. m. Med dejanji in odmorji bodo pela razna pevska društva in bo svirala domača godba. — Po veselici prosta zabava. — Za obilno udeležbo se priporoča — odhor.

VRHPOLJE.

Naše društvo »Veliko Gradšče« priredi v nedeljo 23. maja veselico s petjem, igro — trodejanjo in godbo. Sodelovala bodo bratska društva iz Kozine, Hrpolje, Klanca, Drage, Gročane in Bazovice. Pridite v velikem številu 23. t. m. v Vrhopolje, pa se prav gotovo ne boste kesali!

BORŠT.

Umrli je Matija Brajnik, lastnik gostilne »Villa Professor«. Rodom iz Standreža pri Gorici se je že pred kakimi 25 leti preselil v našo vas. Bil je mož poštenjak, mirnega značaja, ki ni nikdar zatajil svojega naroda. Pokoj njegovi duši!

Zavarovalnica za govejo živino priredi na binkoštno nedeljo tombolo z mnogimi lepimi in vrednostnimi dobitki. Med tombolo in po tomboli bo igrala naša domača godba. Pridite, ker vam bo mogoče sreča mila, pa boste gnali junico domov!

KOMEN.

V Preserjah h. št. 16 je nenadoma umrl na svojem domu, po kratki in mučni bolezni, ponoči ob 1/1 uri dne 5. t. m. naš zadnji župan g. Josip Pipan, v starosti 57 let. Pogrebni spreved, prvi največji v povojni dobi na Krasu, s petimi venci in dvema šopoma svežih cvetlic, je bil kljub dežju jasna priča, kako spoštovanje in zaupljivost je užival pokojnik med nami. Bidek udarec, ki je zadel naše ljudstvo s smrtjo pokojnika, se še povečuje ob misli, da bo težko najti vrednega mu naslednika, ki bi nam bil to, kar nam je bil on po svojem značaju in delovanju. In

malo časa je, ki nas še loči od imenovanja poteštata, tako da skoro lahko trdimo, da smo izgubili v pokojniku tudi zadnjega slovenskega župana naše občine.

Pokojni naš župan je bil član pol. »Edinosti« in »Novice«, ter je deloval v »Edinosti« in »Novic«, ter je deloval v raznih gospodarskih in prosvetnih društvih. Celotno vrsto let je zastopal ljudstvo v obč. odborih, kot odbornik, podžupan in končno tudi kot župan. Kljub svojemu odločnemu političnemu prepričanju ni imel osebnih sovražnikov v nasprotnih polit. taborih, kajti radi njegove splošne delavnosti, miroljubnosti in značajnosti ga je spoštovalo vse. Stremel je za čim večjo duševno izobrazbo, v kolikor mu je dopuščal čas, in radi tega je napredoval v kmetijstvu in si uredil za kupčijo vzorno urejeno gojenje trt in sadnih dreves. Zato ni čuda, da ni žalovala za pokojnikom samo njegova domača vas, temveč vsi, ki so ga poznali, kar se je posebno opazilo ob priliki slovesnega pogreba, ko so izražala celo izdelana lica naših Kraševcev težko bol, ki je prevečala njih srca.

Komenski pevci so mu zapeli 3 žalostinke v slovo. Po vasi so bile 3 dni razobešene žalne zastave v znak žalosti nad preminulim županom. Pogreba so se udeležile tudi korporacije. Pokojnik zapušča vdovo, dva odrasla in tri mladoletne otroke. Njegovim sorodnikom in njega zvestim prijateljem naše sožalje! Večnaja pamjat!

PROSEK.

Dva blaga moža.

14. maja bo preteklo šest let, odkar je umrl v Ljubljani g. Jožef Koren, bivši nadučitelj in voditelj v naši vasi. Na Proseku je služil sedemindeset let.

Ravnatelj časa je služboval v naši vasi tudi pokojni župnik gosp. Ivan Martelanc, ki je umrl na Proseku baš takrat, ko je Italija vstopila v svetovno vojno.

Obadva, Martelanc in Koren, sta bila blagi duši, kremenita značaja in iskrena rodoljuba, ki sta neumorno delala za korist mladine in naroda. Vsi smo ju radi imeli; nikoli nista dala povoda za kako nespornost ali nevšečnost. — Ko je

Hran. in posojilnica v Boljuncu

reg. zadruga z neomejeno zavezo

vabi na

XX. redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 30. maja 1926 ob 3. uri popol. v prostorih »Stare šole«.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem rednem občnem zboru.
2. Poročilo načelnika.
3. Poročilo nadzornika.
4. Odobrenje rač. zaključka za leto 1925.
5. Volitev načelnika.
6. Volitev nadzornika.
7. Slučajnosti.

NB. Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Občina Materija

V smislu sejnega sklepa z dne 27. decembra 1924, potrjen po pristojnih oblasteh ustanavlja se v Materiji začenši z majem 1926.

mesečni semenj

za živino in druge predmete in sicer na 14. vsakega meseca.

Ako pride ta dan na praznik, tedaj se semenj prenese na naslednji dan.

Župan:

Rihard bar. Marenzi.

NA OBROKE!

Novi dohodi tu- in inozemskega blaga. Obleke po meri, površniki, prvovrstna izdelava po najzmernejših cenah. - Delo solidno. - Najtočnejša postrežba.

Krojačnica Mario Zanardo

Trst - Corso Vittorio Emanuele III. šte. 26/1 - Trst

Zobozdravnik
Dr. D. Sardoč
špecialist za ustne
in zobne bolezni
perfekcioniran na dunajski kliniki
ordinira
v TRSTU
Via Imbriani 16/I. (prej Via S. Giovanni)
od 9—12 in od 3—7 ure

KNJIGARNA IN PAPIRNICA
J. ŠTOKA
Trst, Via Milano 37
se priporoča sl. občinstvu v mestu
in na deželi, župnim, občinskim
in šolskim uradom, pisarnam, obrtnikom, trgovcem in zasebnikom.
Lastna knjigoveznica
Založba VEDEŽA, Kleinmayerjevega italijansko-slovenskega in slovensko-italijan. SLOVARJA.
Ima v zalogi vse najnovejše slovenske knjige.
Naročila po pošti se izvršijo točno in hitro

Trocca mrtvaški predmeti, fotografije na por. celanu, pogrebna oprema, cene nizke-pri Sentsjakovski cerkvi v via dell' Istria:

ŠPETAVEC MARIJA
IDRIJA

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo prisilnega vipavskega in istrskega vina. Dobra domača kuhinja.

Razpolaga z dvoriščem za shrambo vozov in s hlevom za 30 glav živine. Točna postrežba. Točna postrežba.

G. PIKEL
POSTOJNA

Trgovina z mešanim blagom
železnino in steklom na drobno in debelo.

L. DIETRICH
POSTOJNA

Trgovina z mešanim blagom
na drobno in debelo

Zastopstvo Portland Cementa itd.

Točna postrežba.

MILAN KUTIN
trgovina jestvin in kolonijalnega blagu na debelo in drobno
POSTOJNA

Prva parna pekarna. — Porcelan. železnina. — Zastopstvo petroleja, kvasa ter Portland-cementa itd.

pokojni g. župnik vzel slovo od svojih faranov, je rekel: «Dragi moji! Danes jemljem slovo od Vas: 37 let sem delal med Vami, nikdar me niste razžalili. Če sem pa jaz kedaj komu kaj žalega storil, ga prosim tukaj odpustanja, da me ne bo težilo v večnosti. Hvaležnost me veže do vas, ker ste potrpežljivi z mano.» Marsikatero oko se je orosilo ob teh besedah, marsikateremu se je stisnilo srce.

Enajst let bo, odkar nam je smrt ugrabila g. Martelanca; g. Koren pa nas je zapustil še prej; — Dolgo je že od tega in marsikaj se je izpremenilo. Oba pa zaslužita, da ju ohranimo v trajnem spominu!

SV. KRIŽ PRI TRSTU.

Predavanje, ki ga je imel zdravnik dr. Sardoč v soboto v prostorih Kons. društva, je privabilo mnogo poslušalcev. Dvorana je bila polna. G. zdravnik nam je predaval o zdravstvu (higijeni). Vladovalo je veliko zanimanje in splošna želja je, da bi se taka predavanja vršila bolj pogostoma.

BEKA PRI KLANCU.

Pri nas smo imeli pred vojno bralno-pev. društvo «Lilija», ki se je prav lepo razvijalo. Zlasti je pevski zbor dosegel lepe uspehe. Vojna je tudi nas — kakor povsod drugod — razgnala po širnem svetu. Zal, do sedaj ni bilo mogoče zopet spraviti našega društva k življenju. Sedaj pa smo se odločili, da «Lilijo» zopet obudimo. Upamo, da nas bodo pri tem podpirali domači in drugi prijatelji!

MAREZIGE.

Dobili smo tudi mi podeštada iz Kopra. S tem je tedaj občina rešena. Novega podeštada so sprejeli v vas šolski otroci z učiteljstvom in domačo godbo. Gospodje so se tako naučili, da vabijo godbo ob vsaki priložnosti, ker itak malo stane, saj igrajo brezplačno. Kaj pa pravi k temu bivši komisar Babič? Saj ni dolgo temu, ko je pravil, da je on gospodar Marezige in da kar on reče, to se mora zgoditi. Mislil je, da je občinski stol iz trdega lesa, pa se je revež motil. Stol je bil iz ila. Ko bi potrosil za svoj domači stol to kar je potrosil za občinskega, bi sedel sedaj na mehkem. Tako se godi takim, ki gredo za koritom.

MAČKOLJE.

Nekdo se je v predzadnjih «Novicah» oglasil in omenil, da imamo mačkoljani prvo nedeljo maja cerkven praznik, ter da bomo peli Venturini-jevo mašo, katero nas uči g. Korošec iz Ocizle. Dopis moramo nekaj popraviti. Res je, da smo imeli prvo nedeljo cerkven praznik, toda mašo nas je naučil naš domačin g. Olenik in ne g. Korošec. Toliko tedaj v pojasnilo, ker nečemo delati nobenemu krivice.

OCIZLA.

Kakor smo že javili priredi prihodnjo nedeljo 16. maja naše izobraževalno društvo «Zveza» veselico na prostem. Sodelovala bodo bratska društva: «Zvezda» iz Hrpej, «Venec» iz Kozine, «Slavnik» iz Klanca, «Zora» iz Prešnice, «Slavec» iz Ricmanj, «Cvetiči Slavnik» iz Podgorij in «Primorsko» iz Mačkolj. Med posameznimi točkami bo igrala domača godba. V nedeljo vsi v Ocizlo!

Odgovorni urednik: JANKO RUNTIC.

TRZAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU ulica Raffineria šte. 7 in Torebianca 19 ima v zalogi:

Semena: vsakovrstna poljska, vrtna in cvetlična.

Deteljna semena: domača ali triletno deteljo in lucerno ali večno deteljo.

Modro galico angleško v vrečah in sodih.

Žveplo ventilirano in superventilirano, ter isto s 3% modre galice.

Prah Kafaro, Azol, zeleno galico.

Kose znamke «Merkur». Danes smo prijeli tudi nove vrste Diamantnih kos «Himalaya», katere jamčimo za vsako posebej.

Brusilne kamne od navadnih do najfinjših vrst po ceni od 3 Lir do 14 Lir komad.

Košiča (kosje) javorjeva in bukovna.

Grabiče lesene, oselnike, «birje» itd. škropilnice raznih znamk, ter žveplalnice nahrbtnne in ročne.

Kmetijske stroje: pluge, brane, pluzne glave, slamoreznice itd.

One kmetijske stroje, katerih nimamo v zalogi lahko naročimo po želji vsakega, ker imamo vzorce in cene najboljših domačih in inozemskih tovarov.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročtvom

uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torre bianca 19, I. nad.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tek. račun in vloge za ček. promet ter obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema Dinarje na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, me-nice, zastave in osebne kredite. Obrestna mera po dogovoru. Na razpolago varnostne celice (safes)

Uradne ure za stranke od 8½ - 13, 16-18
Ob nedeljah je urad zaprt
Telefon št. 25-67.

Najstarejši sloven. denarni zavod

ZOBOZDRAVNIK

Dr. LOJZ KRAIGHER

specialist za zobe in usta
sprejema

v Gorici na Travniku št. 20

in

v AJDOVŠČINI (nasproti posojilnici)

FARMACIA CASTELLANOVICH

„Ali' Alabarda“

TRIESTE, Via dei Giuliani 42

priporoča cenjenemu občinstvu
sledenče specialitete:

Elizir China. Jako okusen - Vzbuja tečnost in je najboljšo zdravilo proti želodčnim šibkostim in za rekonvalescenca. Steklenica L 6.—

Voda proti izpadanju lasi. Steklenica L 6.—

Sredstvo proti revmatizmu. Z jamčen vseh. Popolno zunanje in notranje zdravljenje L 40. - Enomesečno zdravljenje.

Živinozdravniška sredstva.

Lekarna je preskrbljena z vsemi sredstvi proti živalskim boleznim.

Zobozdravniški ambulatorij v Trstu

ulica Sette Fontane 6

posluje ob delavnikih od 9—12
in od 15—19 ure.

Ljudske cene.

Josip Klun

trgovina porcelanastih predmetov

TRST, ul. Mazzini 40, prej ul. Nuova

SKLADIŠČA:

Piazza Scorsola št. 1 in v prosti luki skladišče št. 6, I. - Telefon 29-84. B.

Velika izbira porcelana, gline, stekla emailiranih in aluminijastih kuhinjskih posod in bogata izbira

predmetov za poročna darila

Izključna prodaja cilindrov za luči št. 3, 3, 8, 11 na debeto za Trst, Furlanijo, Istro in Dalmacijo iz najčistejšega kristaliziranega stekla. Cilindri ovili v kartonskih škafih mesto v slami.

Cene brez vsake konkurence!!

Čevljarnica Forcessin

Odlikovana na mednarodni razstavi v Genovi z „Diploma di gran premio“

TRST - Via Giuseppe Caprin šte. 5 pri Sv. Jakobu - TRST

Kdor išče obušalo
cenó a vendar lepo,
ta bo pomislil malo,
se kupil kar na slepo!

In žel bo k „FORCESSINU“,
ki v Trstu vsem od kraja
— ubožcu ali bogatinu —
najboljše čevlje daje ...

Čevlji za delo
L 48.—

Čevlji za delo
L 48.—

BUFET PRIMC

Trst, ulica XXX Ottobre 19, nasproti kavarne Commercio

Točim najboljše istrsko in vipavsko vino ter kraški teran. — Vedno sveže Dreherjevo pivo. Mrzla in gorka svinjina, sardine itd. — POSTREŽBA TOČNA. Za obilen obisk se priporoča

Lastnik IVAN PRIMC.

JAKOB BEVC - TRST

urarna in zlatarna

Trst - Campo S. Giacomo št. 5

Podružnica: S. M. Magdalena zg. št. 1

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah
KRONE plačuje višje kot vsi drugi
ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine

KLINIK Dr. CICERO

POSTOJNA

Notranje bolezni in operacije.

ŽARKI X

hitro zdravljenje jetičnega vnetja vršcev.

Spomnite se „Šol. društva“!

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA

Špecialist za ustne
in zobne bolezni.

Ordinira

v GORICI na Travniku 5. II.
od 9. do 12. in od 3. do 5.

„MUNDLOS“ šivalni stroji „Göricke“

dvokolesa, motorini „FIAM“ in belgijske puške se vdohe le pri

Josipu Kerševaniju

GORICA - Piazza Cavour 9 - GORICA

Prva odlikov. tovarna in zaloga pohištva

Tvrda, ustanovljena l. 1898. na Goriškem Tvrda, ustanovljena l. 1898.

Gorica, ul. Carducci 14 (pr. Gosposka ulica)

50 spalnih in jedilnih sob na izbero od najnavadnejših do najbolj luksurjoznih. - Cene zmerne. - Solidna izdelava. Lastno izdelano pohištvo od najboljših profesionistov.

ANTON BREŠČAK

GORICA, Via Carducci 14 (prej Gosposka ul.)